

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 864/2023
cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională
a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.864/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.864/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării a fost elaborat în temeiul art.13 alin. (3) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 58-66, art. 131), cu modificările ulterioare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Hotărârea Guvernului nr. 864/2023 stabilește cadrul general pentru acordarea finanțării instituționale organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării.</p> <p>Conform Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, aprobate prin această hotărâre, o parte a finanțării instituționale (6%), alocată finanțării compensatorii, este corelată cu performanța instituțională. În acest context, creșterea ponderii finanțării compensatorii ar permite recompensarea instituțiilor care demonstrează impact național și internațional, atrag fonduri externe competitive.</p> <p>Totodată, în forma sa actuală, setul de indicatori de performanță reflectă în mare măsură nivelul general de performanță al organizațiilor de cercetare, însă nu reușesc să evidențieze în mod adecvat anumite dimensiuni ale performanței instituționale, precum calitatea resursei umane, a managementului instituțional.</p> <p>Conform opiniei exprimate de membrii comunității științifice, anumite criterii utilizate în prezent, precum numărul de premii naționale și internaționale, și-au pierdut din relevanță și nu mai pot fi considerați indicatori fiabili ai excelenței sau competitivității în cercetare. Prin urmare, actualizarea setului de indicatori ar permite o evaluare mai relevantă a performanței instituționale, contribuind, totodată, la eficientizarea mecanismului de alocare a finanțării instituționale.</p> <p>Potrivit punctului 17 din Metodologie, finanțarea instituțională compensatorie poate fi utilizată de organizațiile de cercetare pentru: stimularea cercetătorilor în funcție de contribuția acestora la îndeplinirea indicatorilor de performanță instituțională; susținerea dezvoltării profesionale a tinerilor cercetători, precum și acoperirea costurilor aferente angajării de personal nou, în special tineri cercetători, inclusiv prin atragerea de specialiști din străinătate. Astfel, această componentă de finanțare este concepută să susțină performanța individuală și să contribuie la fortificarea capitalului uman emergent din cercetare, nu și la dezvoltarea instituțională și consolidarea managementului instituțional.</p> <p>Având în vedere aceste considerente, se impune revizuirea anumitor prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 864/2023, în scopul asigurării unui cadru de finanțare instituțională coerent, echitabil și orientat spre stimularea excelenței științifice, a calității resursei umane din cercetare și managementului instituțional.</p> <p>Totodată, în temeiul Hotărârii Guvernului nr.1080/2023 cu privire la reorganizarea Instituției Publice Universitatea de Stat din Moldova prin fuziunea (absorbția) Instituției</p>

Publice Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, a Hotărârii Guvernului nr.668/2024 cu privire la Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, a Hotărârii Guvernului nr.37/2026 cu privire la reorganizarea Instituției Publice Universitatea Tehnică a Moldovei prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” din Cahul și instituirea Centrului Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și a Hotărârii Guvernului nr.864/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 148/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății (eficientizarea activității de audit intern și a structurii aparatului central), se impune modificarea Anexei la Metodologia de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării.

La avizarea proiectului a participat și Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB). Obiecțiile și propunerile formulate de instituție au fost reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

În cadrul etapei de expertizare și informare a proiectului, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii și Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți și-au menținut pozițiile exprimate în avizele inițiale, fapt consemnat în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

Ministerul Culturii a reiterat solicitarea privind includerea Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice în lista instituțiilor beneficiare de finanțare instituțională. Totodată, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți a solicitat majorarea coeficientului α_k din Anexa la Metodologie.

Subsidiar, potrivit pct. 13 din HG nr.37/2026, menționată mai sus, începând cu anul 2027, se instituie patru funcții suplimentare de cercetător în cadrul Centrului Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, finanțate din surse bugetare și din veniturile proprii ale Universității Tehnice a Moldovei. Astfel, situația existentă relevă necesitatea ajustării coeficientului de finanțare instituțională al Universității Tehnice a Moldovei, în vederea susținerii funcționalității și dezvoltării Centrului Universitar instituit.

Totodată, în procesul de evaluare a programelor instituționale de cercetare, realizată de Consiliul Consultativ pentru Știință și Tehnologie, programul instituțional al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a fost avizat pozitiv, cu mențiunea expresă de excludere a 9 subprograme evaluate negativ și de diminuare corespunzătoare a volumului de finanțare aferent activităților neavizate. Astfel, este necesară ajustarea coeficientului de finanțare instituțională pentru această universitate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propune modificarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 864/2023, în vederea încurajării performanței instituționale și a asigurării unei utilizări mai flexibile și mai eficiente a alocațiilor bugetare.

Principalele prevederi ale proiectului sunt următoarele:

- Oferirea posibilității de a majora ponderea finanțării instituționale compensatorii – cel puțin 6% din volumul alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, care urmărește să ofere un sprijin suplimentar organizațiilor care demonstrează performanță științifică, stimulând competitivitatea și creșterea calității activităților de cercetare;
- Revizuirea pct. 14 din Metodologie privind gruparea indicatorilor de performanță instituțională după principalele dimensiuni ale activității de cercetare și stabilirea unei noi formule de repartizare a ponderilor în cadrul finanțării compensatorii, și anume:

- 1) Resurse umane și capital științific – 20% din finanțarea instituțională compensatorie, cu următorii indicatori:
 - 1.1) Numărul cercetătorilor cu vârsta până la 40 de ani angajați în organizație (pentru femei se adaugă 1,5 ani pentru fiecare copil);
 - 1.2) Numărul cercetătorilor cu indice Hirsch (h-index) de cel puțin 7, conform datelor validate în bazele bibliometrice recunoscute la nivel internațional;
 - 1.3) Numărul membrilor organizației în colectivele de redacție ale revistelor științifice internaționale indexate în baze de date recunoscute la nivel internațional.
- 2) Cooperare științifică și atragerea fondurilor externe – 30% din finanțarea instituțională compensatorie, cu următorii indicatori:
 - 2.1) Volumul fondurilor atrase prin programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene;
 - 2.2) Volumul fondurilor atrase prin parteneriate bilaterale, multilaterale, programe regionale și alte proiecte internaționale din domeniile cercetării și inovării;
 - 2.3) Numărul de propuneri de proiecte eligibile depuse, cu punctaj de calificare pentru programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene.
- 3) Rezultatele activității științifice și recunoaștere internațională – 40% din finanțarea instituțională compensatorie, cu următorii indicatori:
 - 3.1) Numărul de monografii publicate la edituri prestigioase;
 - 3.2) Numărul de articole publicate în reviste științifice indexate în baze de date recunoscute internațional;
 - 3.3) Numărul de reviste științifice editate de organizație, indexate în baze de date recunoscute la nivel internațional;
 - 3.4) Numărul de brevete obținute la oficii de brevetare recunoscute la nivel internațional.
- 4) Management instituțional – 10% din finanțarea instituțională compensatorie, cu următorii indicatori:
 - 4.1) Volumul veniturilor obținute din contracte cu agenți economici pentru prestarea serviciilor de cercetări științifice sau expertiză.
 - 4.2) Numărul de manifestări științifice internaționale organizate de instituție;
 - 4.3) Calitatea și eficiența managementului instituțional.

- Extinderea ariei de utilizare a alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale compensatorii, care urmărește să întărească capacitatea administrativă și operațională a organizațiilor, contribuind la un management mai eficient și la creșterea sustenabilității instituțiilor de cercetare. Astfel, se propune ca fondurile aferente finanțării instituționale compensatorii se fie distribuite de către organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării după cum urmează:

- 1) cel puțin 65% din finanțarea instituțională compensatorie se utilizează de către organizație pentru stimularea cercetătorilor în funcție de contribuția acestora la obținerea indicatorilor de performanță instituțională și susținerea tinerilor cercetători în creșterea profesională;

- 2) 30% din finanțarea instituțională compensatorie – pentru dezvoltarea instituțională a organizației;

- 3) cel mult 5% din finanțarea instituțională compensatorie – pentru susținerea managementului instituțional.

- Modificarea Anexei la Metodologia de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării prin excluderea instituțiilor care au fost absorbite de alte organizații, actualizarea denumirii organizațiilor, precum și:

<ol style="list-style-type: none"> 1) ajustarea coeficienților pentru instituțiile reorganizate (Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară); 2) modificarea coeficienților pentru Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și pentru Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți; 3) includerea Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice în lista beneficiarilor de finanțare instituțională.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Alte opțiuni nu au fost analizate.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului public. Noua formulă de repartizare a indicatorilor va asigura o corelare mai strânsă între finanțare și performanță, ceea ce va duce la stimularea performanței instituționale. Alocarea a 30% pentru dezvoltare instituțională și cel mult 5% pentru susținerea managementului instituțional va eficientiza activitatea organizațiilor și va crește sustenabilitatea acestora.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Punerea în aplicare a prevederilor actului normativ se va realiza în limita mijloacelor financiare în sumă de 557.901,900 mii lei, aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2026 nr.322/2025.
Majorarea ponderii finanțării instituționale compensatorii la cel puțin 6 % din alocațiile bugetare pentru finanțarea instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, se va face din contul finanțării instituționale de bază, fără a necesita cheltuieli suplimentare.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu prezintă riscuri de discriminare după criteriile de gen, apartenență etnică, etc.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md , compartimentul „Transparența decizională” și pe platforma guvernamentală www.particip.md , a fost asigurată plasarea anunțului privind inițierea elaborării proiectului

hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.864/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, precum și a anunțului privind consultarea publică a proiectului (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15100).

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizării juridice (scrisoarea Ministerului Justiției nr. 04/2-2173 din 27.02.2026), în rezultatul căreia în proiect au fost efectuate modificările necesare pentru a respecta prevederile legii 100/2017.

Proiectul a fost supus expertizării anticorupție (Raport de expertiză anticorupție nr. ENG26/11211 din 25.02.2026).

Informația cu referire la concluziile expertizelor este inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la prezentul proiect de hotărâre.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul nu necesită abrogarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul nu necesită măsuri pentru a fi implementat.

Ministru

Dan PERCIUN